



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

---

## Inspekční zpráva

**Základní škola, Plesná, Školní 254**

Školní 254, 351 35 Plesná

Identifikátor školy: 600 066 525

**Termín konání komplexní inspekce: 12. – 15. února a 26. února 2001**

Čj.	052 94/01-5065
Signatura	ke1cu112

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola je jedinou svého typu v menším pohraničním městě. Navštěvuje ji 190 žáků v 11 třídách, realizován je vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků čj. 22980/97-22. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna.

## HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

### První stupeň

Následující hodnocení vyplynulo z hospitací provedených ve všech třídách prvního stupně u všech vyučujících. Sledovány byly vybrané sešity žáků, prověrky a žákovské knížky. Zdrojem informací byly dále rozhovory s učitelkami a ředitelem školy. Hodnocení sledovaných jevů je souhrnné pro většinu předmětů, pouze kvalita vzdělávání v německém jazyce a tělesné výchově je hodnocena společně s druhým stupněm.

Při plánování a přípravě výuky vycházejí učitelky ze složení žáků ve třídách, dobré znalosti jejich individuálních zvláštností a místních podmínek. Učivo je rozčleněno do tematických plánů, časová dotace jednotlivých předmětů je v souladu s učebním plánem uváděného vzdělávacího programu. Učební osnovy jsou plněny. Většina sledovaných hodin byla pečlivě připravena, výuka byla věcně správná. Úkoly byly žákům zadávány v přiměřeném rozsahu i tempu. Výuka je koordinována v rámci metodického sdružení.

Zhlédnuté hodiny byly odučeny sedmi učitelkami, z toho pět splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Dvě z nich předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost nemají, na úrovni práce se žáky se tento fakt negativně neprojevuje.

Učebny jsou pro výuku vhodné. Některé z nich jsou již zařízené novým nábytkem (pracovními místy žáků). Výrazné poškození tabulí v některých učebnách neumožňovalo kvalitní zápis učiva. Kromě učebnic je ve škole k dispozici malé množství modernějších pomůcek, vybavení kabinetu je převážně zastaralé. Vyučující si proto připravují některé pomůcky sami. Jedná se většinou o různé pracovní listy, kartičky apod. Ve většině sledovaných hodin jich bylo účelně využito. Nebylo zaznamenáno užití audiovizuální techniky, ač se tato možnost v některých případech naskytla.

Sledované předměty jsou začleněny do rozvrhu hodin v souladu s psychohygienickými zásadami, pravidla duševní relaxace respektují vyučující i v rámci hodin.

Všechny navštívené hodiny byly velmi dobře připravené i provedené. Organizace byla promyšlená, učitelky poskytovaly žákům dostatek příležitostí pro zapamatování a procvičení učiva, jasně stanovily cíl hodiny, podle něhož volily i náplň práce. Soustředily se na podstatné otázky obsahu hodiny a vedly žáky k dořešení zadaných úkolů. Pro samostatnou práci měly připravené pomůcky a náměty, které žáky zaujaly. Ke kladům zhlédnutých hodin patřily skupinová práce, střídání rozmanitých činností, a zařazování soutěží. Ve většině hodin byl patrný i individuální přístup. Žáci měli prostor pro uplatnění vlastní iniciativy, byli zapojováni do vyvozování nového učiva, které jim bylo předáváno srozumitelně v logických souvislostech. Aktivně se účastnili výuky zejména v hodinách s dostatkem názorných pomůcek. Mluvený i písemný projev žáků byl v hodinách rozvíjen způsobem odpovídajícím jejich věku a schopnostem.

Vyučující nenásilným přirozeným způsobem motivovali žáky ke spontánní spolupráci

a průběžně ověřovali pochopení učiva. Žáci byli často hodnoceni za snahu a pokrok pochvalou, povzbuzením i klasickým známkováním. K uvědomování chyb byli žáci většinou vedeni taktně a citlivě. Pozornost byla vyučujících věnována také písemným projevům žáků.

Vyučující rozvíjeli komunikativní schopnosti žáků, učili je argumentovat, klidně a trpělivě upevňovali jejich dovednosti. Žáci se na ně obraceli s důvěrou o radu a pomoc. Byli ukázněni, zdvořilí a respektovali dohodnutá pravidla.

***Kvalita vzdělávání na prvním stupni je celkově hodnocena jako velmi dobrá.***

## **Druhý stupeň**

### **Český jazyk**

Předmět je vyučován ve všech ročnících druhého stupně pět hodin týdně, časová dotace je v souladu se vzdělávacím programem, učební osnovy jsou plněny. Tematické plány pro školní rok 2000/2001 korespondují s obsahem předmětu. Jednotlivé součásti předmětu (gramatika, sloh, literární výchova) nejsou v plánech integrovány, jsou vyučovány odděleně jako samostatné učivo. Vzhledem k velikosti školy není ustavena předmětová komise ani garant úrovně předmětu.

Předmět vede jediná vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu výše uvedené vyhlášky o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti.

Předmět je vyučován v odborné učebně, která je vybavena množstvím tabelárních pomůcek pro výuku jazykové složky a diaprojektorem; k předmětu se tematicky vztahuje i celková výzdoba místnosti. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice, v učebně českého jazyka jsou umístěny potřebné jazykové příručky, slovníky a literární encyklopedie. Vhodně využita je magnetická tabule. Vybavení kabinetu obsahuje řadu diapositivů, obrazové soubory pro výuku stylistiky, soubory fólií pro procvičování pravopisu, videokazety s literární tematikou a gramofonové desky s nahrávkami poezie. V průběhu inspekce byla řada uvedených pomůcek účelně využita.

Psychohygienické podmínky jsou respektovány jak zařazením předmětu do rozvrhu hodin, tak způsobem výuky samotné; vyučující často střídá činnosti a dbá na relaxaci a odpočinek žáků po náročnějším výkonu.

Sledované hodiny byly organizačně dobře připravené, jejich stavba byla podobná. Všechny činnosti probíhaly frontálním způsobem, ač se v některých případech naskýtala možnost zvolit práci skupinovou. I přesto byly zvolené metody a formy práce efektivní, zejména díky velké zkušenosti vyučující a nízkému počtu žáků ve třídách. Stěžejní metodou je řízený rozhovor, který byl většinou živý a dynamický, vyučující vedla žáky účelně k samostatnému vyvozování znalostí. Předávání gramatického učiva bylo nenásilné, bez známek drilu, monotónnosti a odtržení od praxe. Často je zařazována samostatná práce s učebnicí a s fóliemi. Vyučující přistupuje k žákům individuálním způsobem, některé úkoly zadává s ohledem na schopnosti žáků, respektuje zvláštnosti žáků s poruchami učení. Hodiny probíhaly většinou v přiměřeném tempu, v některých případech však byli žáci příliš orientováni na bezchybný výkon.

Žáci jsou velmi dobře motivováni samotnou osobností vyučující, navíc mají možnost sami ovlivňovat průběh hodiny, jsou vedeni k hodnocení vlastní práce i k posuzování výkonu spolužáků. Vyučující využívá přirozené soutěživosti žáků, gramatická cvičení jim předkládá zajímavou formou.

Klasifikace je četná, má celkově motivační charakter, způsob hodnocení v průběhu výuky je pozitivní, převládá povzbuzení a pochvala. V rámci inspekce byly kontrolovány i vybrané písemnosti žáků, zadání prací je v souladu s předkládaným učivem i se znalostmi a schopnostmi

žáků. Práce jsou kvalitně opraveny, se zjištěnými nedostatky vyučující dále pracuje; písemnosti poskytují žádoucí zpětnou vazbu.

O velmi dobrém vztahu žáků k předmětu svědčí i nadprůměrná úspěšnost školy v olympiádě v českém jazyce, v posledních třech letech se žáci umístili na prvních místech okresního i krajského kola této soutěže, zúčastnili se i kola národního.

Vzájemná komunikace vyučující a žáků je přátelská, vždy byla vytvořena klidná pracovní atmosféra.

***Kvalita vzdělávání v českém jazyce je velmi dobrá.***

### **Německý jazyk**

Předmět je vyučován od čtvrtého do devátého ročníku jako jediný cizí jazyk. Časová dotace je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. Od sedmého ročníku je v rámci dotace volitelných předmětů zařazena konverzace v německém jazyce, tento předmět navštěvují povinně všichni žáci 7. – 9. ročníku. Učební osnova volitelného předmětu je zpracována v těsné návaznosti na učivo německého jazyka, zaměřena je na jeho rozvíjení v oblasti komunikačních dovedností. Pro všechny ročníky jsou zpracovány tematické plány, které jsou koncipovány na základě používaných učebnic, v plánování chybí rozpracování konverzačních témat. Učební osnovy obou předmětů jsou ke dni inspekce plněny. Pro předmět není určen garant jeho úrovně.

Německý jazyk vede jediná vyučující, která není odborně ani pedagogicky způsobilá v souladu s výše uvedenou vyhláškou.

Pro výuku předmětu je zřízena odborná učebna. Její prostory jsou velmi dobře tematicky využity, včetně celkové výzdoby; umístěny jsou zde mapy, tabelární jazykové pomůcky, k dispozici jsou slovníky. Žáci používají vhodné učebnice, vyučující jim navíc poskytuje rozmanité doplňkové materiály.

Předmět je z didaktického hlediska správně zařazen do rozvrhu hodin, v průběhu výuky jsou dodržována psychohygienická pravidla.

Sledované hodiny byly dobře připraveny a organizovány. Chyběl však větší důraz na pestřejší skladbu hodin, vedení ke konverzačním a komunikačním dovednostem se ve většině hodin neobjevovalo, zejména ve vyšších ročnících, kde byly tyto činnosti sledovány pouze v předmětu konverzace v německém jazyce. Vyučující preferuje frontální způsob výuky, skupinová práce byla zařazena minimálně. Gramatické učivo je předkládáno odděleně od ostatních složek výuky, žáci pak mají malý prostor k dialogům a k vlastnímu projevu vůbec. Účelně je zařazována práce s učebnicí.

V průběhu samotných hodin byli žáci velmi dobře motivováni, vyučující využívá jejich přirozeného zájmu o výuku jazyka, využívá herních a soutěživých prvků. Slovní hodnocení práce žáků v hodinách je pozitivní, avšak v klasifikaci (zejména písemných prací) je vyučující velmi náročná, žáci jsou pak nepřiměřeně neúspěšní, neboť písemný projev výrazně převládá nad ústním.

Žáci způsob výuky akceptují, k vyučující mají důvěru. V hodinách bylo vytvořeno velmi dobré pracovní klima, vztah mezi žáky a učitelkou je přirozený, obě strany se vzájemně respektují.

***Kvalita vzdělávání v předmětu německý jazyk je průměrná.***

### **Občanská a rodinná výchova**

Časová dotace výuky sledovaných předmětů a jejich poměrné zastoupení v jednom týdnu je v souladu s učebním plánem. Vzhledem k požadavkům zvoleného vzdělávacího programu

chybí zpracovaným tematickým plánům koordinovanost a propracovanost. Ve škole není ustavena metodická složka pro společenskovední předměty, garant úrovně výuky není určen. Učební osnovy jsou plněny.

Předměty jsou vyučovány čtyřmi učiteli, ani jeden z nich nesplňuje podmínku odborné způsobilosti, tři mají pedagogickou způsobilost k výuce v základní škole. Chybějící odbornost ovlivnila v některých případech negativně celkovou kvalitu výuky.

Hodiny probíhaly ve třídách, které jsou buď odbornými pracovny jiných předmětů, nebo kmenovými třídami. Třídy jsou prostorné. Ve všech sledovaných hodinách měli žáci k dispozici sešity. Učebnice nejsou žákům zapůjčeny nastálo, učitelé jim je přinášejí do výuky. Navíc připravují do některých hodin nakopírované listy s texty úkolů či diagramy.

Učitelé na základě své, často dlouholeté, pedagogické praxe vystavěli hodiny tradičním způsobem. Samostatná práce se omezila na zpracování úkolu z učebnice a zadání domácího cvičení. Vyučování probíhalo klidně, nebyl však zřetelný individuální přístup k žákům ani výrazné zaujetí žáků pro učební látku. Mluvní projevy žáků byly sporé, často jednoslovné. Z části bylo dbáno na aktualizaci učiva, využity byly zkušenosti žáků. Při hodnocení skupinové práce (pracovaly tři skupiny) se nepodařilo efektivně využít čas všech žáků v době, kdy prezentovala řešení svého úkolu jedna skupina.

Žáci byli přiměřeně motivováni zejména příklady z rodiny. Činnost jednotlivých žáků byla hodnocena průběžně, třídní kolektiv pak na konci hodiny. Záznamy do sešitů jsou prováděny obvykle ke konci hodiny. Do sešitů jsou zpracovávány také písemné úkoly v hodině i domácí příprava.

V hodinách byla vytvořena klidná pracovní atmosféra, žáci mají k učitelům důvěru a nejsou stresováni nežádoucími komunikačními prvky.

***Kvalita vzdělávání v předmětech občanská a rodinná výchova je průměrná.***

## **Dějepis**

Předmět je vyučován v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Na základě hospitací a kontrolou zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že učební osnovy předmětu jsou plněny. Vyučujícím se daří vhodným způsobem navazovat na předchozí učivo a uplatňovat mezipředmětové vztahy. Některé výukové cíle byly formulovány jako téma hodiny.

Dějepis vyučují dvě učitelky, které respektují přístup k žákům tohoto věku, volí pestré účinné formy práce. Jedna učitelka je pro výuku odborně a pedagogicky způsobilá, druhá splňuje jen podmínku způsobilosti pedagogické. Chybějící odbornost se však neprojevuje ve snížené úrovni práce se žáky.

Dějepis se vyučuje v kmenových třídách, z nichž jedna je vyzdobena textovými a obrazovými materiály pro výuku dějepisů. Nízký počet přítomných žáků byl příznivý pro využití prostoru tříd i pro průběh vyučování. Ve sledovaných hodinách měli žáci k dispozici učebnice, sešity, mapy a namnožený textový materiál pro samostatnou práci, účelně byla využita audiovizuální technika.

Vyučovací hodiny měly kvalitní stavbu, zvolené formy a metody práce odpovídaly věku a znalostem žáků. V hodinách byla zastoupena samostatná práce žáků. Při opakování byly kladeny jasné a srozumitelné otázky. Žáci odpovídali velmi spontánně, učitelky jejich zaujetí předmětem a učební látkou efektivně využívaly. V průběhu hodin však nebyl dán prostor pro souvislé vyjadřování žáků. Učivo bylo interpretováno věcně správně. Vyučovací čas byl účelně využit.

Učitelky průběžně hodnotily odpovědi žáků. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že při

hodnocení znalostí žáků hraje významnou roli písemná forma zkoušení. Záznamy do sešitu jsou prováděny v závěru hodiny, v nižších ročnících předepisuje učitelka na tabuli čitelný, upravený text, ve vyšších ročnících zapisují žáci podle diktátu. Hodnocení třídy bylo prováděno v závěru hodiny, výkon jednotlivých žáků nebyl průběžně oceňován.

V průběhu výuky byla vytvořena podnětná pracovní atmosféra. Pozitivní je aktivita žáků i jejich zřetelný zájem o předmět. Rezervy jsou v rozvíjení vyjadřovacích dovedností žáků v průběhu vyučovacích hodin.

***Kvalita vzdělávání v předmětu dějepis je velmi dobrá.***

## **Matematika**

Týdenní hodinové dotace předmětu i obsah učiva jsou v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Časová rozvržení učiva v jednotlivých ročnících respektují náročnost probíraných tematických celků, jejich základem jsou zdařilé ročníkové plány vydané okresním metodickým kabinetem matematiky v Sokolově. Hospitované hodiny byly svědomitě připraveny, učební osnovy jsou plněny.

Výuku dlouhodobě zajišťuje zkušená vyučující s pedagogickou způsobilostí, avšak bez příslušné způsobilosti odborné; vzhledem k jejímu plánovanému odchodu zůstává kvalifikovaná náhrada důležitým aktuálním úkolem ředitele školy a zřizovatele.

Materiální podmínky výuky jsou na průměrné úrovni, pokud se týká učebnic, úrovně pomůcek i využití didaktické techniky. Psychohygienické zásady výuky jsou respektovány, jak ve skladbě rozvrhu, tak při vlastní výuce.

Z metodického hlediska byla základem všech hospitovaných hodin frontální forma výuky se snahou o aktivizaci žáků v průběhu celé vyučovací hodiny. Společným pozitivním rysem byla rovněž snaha o srozumitelnost výkladu a praktické pojetí učiva mj. vhodnou skladbou a četností úloh. Erudovanou vyučující charakterizují navíc vysoká pracovní efektivita výuky, přirozená autorita a celkově náročné pojetí předmětu jak v klasifikaci, tak i v obsahu (mj. plošné zařazení rozšiřujícího učiva). Z pohledu moderní metodiky předmětu by zasluhovalo zvýraznění jednak problémové pojetí výkladu (kdy žáci individuálně či týmově spoluvytvářejí optimální postup při řešení problému), jednak častější uplatňování pozitivní motivace žáků, jak vstupní, tak průběžné. Dílčí i celkové klasifikaci by prospělo mírnější pojetí bez újmy na stávající, celkově velmi dobré úrovni vědomostí žáků (navíc lépe korespondující s klasifikací příbuzných přírodovědných předmětů).

Odpovídající pozornost je věnována čtvrtletním písemným pracím, stejně jako žákovským sešitům.

Hospitované hodiny charakterizoval oboustranně vstřícný a přátelský způsob komunikace, takže i průměrně nadaní žáci mohli absolvovat vyučovací hodiny bez nežádoucího stresu, žákům je navíc dána možnost individuálních konzultací nad rámec rozvrhu.

***Kvalita vzdělávání v předmětu matematika je průměrná.***

## **Přírodovědné předměty (fyzika, chemie a přírodopis)**

Všechny výše uvedené přírodovědné předměty jsou vyučovány v jednotlivých ročnících druhého stupně v souladu se zvoleným učebním programem, s odpovídající hodinovou dotací i předepsaným obsahem učiva. Časová rozvržení učiva respektují rozdílnou náročnost probíraných tematických celků, učební osnovy jsou plněny. Všechny vyučující charakterizuje zodpovědná příprava na vyučovací hodiny, opírající se o značnou pedagogickou erudovanost a dokonalou znalost „úskalí“ učiva z pohledu žáků.

Předmětům vyučuje trojice odborně i pedagogicky způsobilých učitelů, celkově na velmi dobré odborné i metodické úrovni, s ohledem na co nejlepší výsledky svěřených tříd a trvale kvalitní reprezentaci školy na veřejnosti.

Materiální zázemí je standardní a postačující, pokud se týká učebnic a didaktické techniky, nutná modernizace kabinetů probíhá postupně, s ohledem na omezené možnosti školního rozpočtu. Výuka probíhá v odborných učebnách, jejichž zachovalý a příjemný interiér svědčí o zodpovědné péči svých zkušených správců. Psychohygienické zásady výuky jsou v rozvrhu i ve vyučovacích hodinách dodržovány.

Hospitované hodiny měly vesměs vzpomínanou velmi dobrou odbornou i metodickou úroveň, charakterizovala je velmi efektivní, systematická a důsledná práce vyučujících a následně velmi dobrá úroveň znalostí žáků (v přírodopisu navíc nad rámec základního učiva). Dalšími společnými pozitivními atributy výuky jsou jednak snaha všech vyučujících o maximální srozumitelnost výkladu s využitím praktických poznatků a zkušeností samotných žáků, jednak jejich snaha o trvalou aktivizaci třídy v průběhu celé hodiny. Z metodického hlediska byl základem všech hodin řízený rozhovor, případné rezervy se týkají výraznějšího využití žádaného moderního problémového pojetí výkladu s případnou samostatnou tvůrčí a badatelskou prací žáků.

Patrný většinový, pozitivní vztah žáků k náročným přírodovědným předmětům je dán psychologicky významnou snahou o pozitivní motivaci žáků ze strany učitelů (žáci jsou učiteli častěji chváleni, nežli káráni). Hodnocení žáků při zkoušení bylo odpovídající sledovaným znalostem, klasifikace ve všech předmětech je objektivní a svědčí se o velmi dobré znalosti individuálních možností žáků v jednotlivých předmětech. O celkově zodpovědné práci vyučujících svědčí také systém a dobrá úroveň žákovských sešitů.

Vyučovací hodiny charakterizoval vesměs bezprostřední, vstřícný a přátelský způsob vzájemné komunikace a nestresové pracovní klima.

***Kvalita vzdělávání ve výše uvedených přírodovědných předmětech je velmi dobrá.***

## **Zeměpis**

Předmět je vyučován v souladu se zvoleným vzdělávacím programem i učebním plánem. Plnění osnov bylo zjištěno kontrolou záznamů v třídních knihách a při hospitovaných hodinách. Tematické plány byly zpracovány pro všechny třídy s rozdílnou kvalitou. Návaznost obsahu výuky v jednotlivých ročnících je zajištěna.

Výchovně-vzdělávací program zeměpisu zajišťuje pedagogicky způsobilý učitel s odbornou způsobilostí pro jiné předměty.

Hospitované hodiny byly vyučovány v učebně hudební výchovy, která je stabilně vybavena televizí s videorekordérem. Odborná učebna zeměpisu není zřízena. Vybavení kabinetu má podprůměrnou úroveň. Mnoho pomůcek je zastaralých, některé jsou již nepoužitelné (mapa ČSSR, neaktuální globusy apod.). Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR, žáci mají k dispozici atlasy, které jim vyučující zapůjčuje na každou hodinu.

Psychohygienické podmínky jsou respektovány vhodným zařazením předmětu do rozvrhu hodin, v průběhu výuky střídáním činností. Velikost žákovského nábytku odpovídala potřebám žáků, stejně jako osvětlení, teplota a možnost větrání. Pracovní prostředí ve třídě není inspirující, postrádá především tematicky zaměřenou výzdobu.

Ve výuce převládá frontální přístup učitele k žákům. Rozhodující metodou byl zajímavý výklad doplňovaný četbou z učebnice a zápisem do sešitu. Ve struktuře hodin chybělo stanovení cíle, závěr hodin byl uspěchaný, chyběl čas pro opakování a zhodnocení.

Hlavním motivujícím prostředkem byl učitelův přehled o předmětu, často doplňovaný mnoha zajímavostmi. Hodnotících momentů bylo v hodinách málo, učitel klasifikoval minimálně.

Komunikaci zajišťoval spíše učitel než žáci. Ti reagovali většinou neochotně a s nezájmem. Vzájemný kontakt s učitelem navázala jen úzká skupina žáků, zbytek třídy zůstal pasivní. Mnozí žáci byli neukáznění, svým chováním rušili průběh hodin a zneužívali kamarádského postoje učitele.

***Kvalita vzdělávání v předmětu zeměpis je průměrná.***

### **Výtvarná výchova, hudební výchova**

Oba výchovné předměty jsou zařazeny do učebního plánu všech ročníků v souladu se vzdělávacím programem. Obsah učebních osnov je rozpracován do tematických plánů. Učební osnovy jsou plněny.

Dva vyučující jmenovaných předmětů jsou pedagogicky způsobilí, odborná způsobilost jim chybí. Tento fakt kvalitu výuky ve sledovaných hodinách negativně neovlivnil.

Pro výuku obou předmětů jsou ve škole zřízeny odborné učebny. Obě jsou vzhledem k požadavkům osnov vybaveny dostatečným množstvím pomůcek. V učebně hudební výchovy jsou k dispozici klavír, kytara a akordeon, pro reprodukci hudby gramofon. Žáci používali zpěvníky. Ve výtvarné výchově je dostatek materiálu ke kreslení, modelování i dalším výtvarným činnostem. Chybějí speciální pracovní stoly.

Psychohygienické zásady byly během výuky dodržovány. V učebnách jsou stísněné prostorové podmínky, ideální není ani klasické uspořádání lavic.

Hospitované vyučovací hodiny byly velmi dobře připraveny, navíc vlastní organizace a vedení hodiny bylo doprovázeno aktivitou žáků a jejich zájmem. V hudební výchově převládala pěvecká složka. Vysoce kvalitní byl doprovod vyučujícího na oba použité hudební nástroje.

Více motivačních prvků bylo sledováno při výuce výtvarné výchovy. Práce s hlínou byla pro žáky zajímavá a tvořivá, jejich případný neúspěch nebyl tak patrný jako při hudební výchově, kdy pěvecké části hodiny byly doprovázeny ostychem a nepříliš velkým zájmem zejména chlapců. Taktní hodnocení výkonu jednotlivých žáků patřilo ke kladům sledované výuky.

Komunikace byla v obou předmětech bezprostřední. Mezi učiteli a žáky nedocházelo k žádným větším problémům. Atmosféra hodin měla pracovní charakter.

***Kvalita vzdělávání ve výtvarné a hudební výchově je velmi dobrá.***

### **Tělesná výchova**

Předmět je vyučován v souladu se schváleným vzdělávacím programem i učebním plánem. Učební osnovy jsou plněny. Tělesná výchova je ve všech ročnících prvního i druhého stupně vyučována dvě hodiny týdně. Mezi volitelné předměty není zařazena, jedna hodina týdně je vyučována formou nepovinného předmětu. Vedení školy mimoškolní tělovýchovné aktivity neplánuje, výcvikový lyžařský kurz škola naposledy pořádala v roce 1998. Předmětová komise není ustanovena. Zpracované tematické plány jsou nekoordinované, proto dochází k duplicitě učiva v jednotlivých ročnících.

Sledovanou tělesnou výchovu na prvním stupni školy vyučují až na jednu výjimku pedagogicky i odborně způsobilé učitelky, na druhém stupni jsou vyučující pedagogicky způsobilí, odborně nikoliv. Výuka probíhá většinou ve staré tělocvičně nebo na nekvalitním školním hřišti. Vybavení tělocvičny odpovídá potřebám výuky. Náradí je skladováno v přílehlé náradovně, kabinet je umístěn o poschodí výše. Sportovních pomůcek je přiměřené množství. Ve škole není funkční kompresor na huštění míčů.



Tělocvičně chybí pravidelná údržba. V době hospitací byla špatně uklizena, vysoká prašnost je způsobena nekvalitní podlahou. Jediná šatna i sociální zařízení působí neesteticky. Pitný režim není v hodinách tohoto předmětu zajištěn. Sportovní nářadí i pomůcky jsou skladovány chaoticky. Nepotřebné, zastaralé a poškozené věci nejsou vyřazovány a komplikují výběr pomůcek.

Většina hodin byla účelně řízena. Na obou stupních školy se vyučující snažili zařazovat modernější formy výuky, hodiny byly pestré, ve většině případů dostatečně intenzivní a efektivní. Zhruba v polovině hospitovaných hodin využívali učitelé kruhového zaměstnání nebo cvičení na stanovištích s optimálním počtem míst. Málo názorných ukázek předváděných učiteli nebo vybranými žáky a nepřesné metodické postupy byly hlavními nedostatky některých hodin.

Motivace žáků je velmi dobrá. V některých hodinách využívali vyučující jako hlavní motivační prostředek soutěž, v jiných pochvalu, dvě vyučující často cvičily a hrály se žáky soutěživě hry. Sama tělesná výchova je pro většinu žáků motivujícím předmětem. Hodnocení bylo zařazováno učiteli podle potřeby, při klasifikaci je přihlíženo především ke snaze a zájmu žáků a postupnému růstu výkonnosti.

Komunikace mezi učiteli a žáky měla různou úroveň, od kamarádského přístupu až k autoritativnímu pojetí s častým napomináním. Ani v jediném případě nedošlo k vážnějšímu konfliktu mezi učiteli a žáky ani mezi žáky navzájem. Většina hodin byla vedena v příjemné atmosféře a shodě mezi všemi skupinami.

***Kvalita výuky tělesné výchovy je průměrná.***

### **Hodnocení kvality vzdělávání**

***Plánování a příprava výuky probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Učební osnovy všech sledovaných předmětů jsou plněny. Na prvním stupni pracuje metodické sdružení, na stupni druhém nejsou předmětové komise ustanoveny, zpracované tematické plány tak nezajišťují potřebnou koordinovanost výuky. Tato oblast je průměrná.***

***Sledované předměty jsou vedeny pedagogicky způsobilými učiteli, odborná způsobilost chybí v předmětech německý jazyk, občanská a rodinná výchova, matematika, zeměpis, zčásti v dějepise a výchovných předmětech. Tento fakt neovlivňuje negativně kvalitu výuky významným způsobem. Personální podmínky jsou průměrné.***

***Materiální podmínky jsou celkově velmi dobré, školní třídy jsou efektivně využity jako odborné pracovny pro řadu předmětů, učební pomůcky jsou dle finančních možností obměňovány. Nedostatky jsou v materiálním zabezpečení předmětu tělesná výchova.***

***Psychohygienické podmínky výuky jsou velmi dobré.***

***Výběr forem a metod práce i organizace vyučování jsou celkově průměrné, moderní formy výuky jsou používány především na prvním stupni, na stupni druhém převládá frontální pojetí, žáci nejsou výrazným způsobem vedeni k samostatnému vyvozování poznatků.***

***Oblast motivace je celkově velmi dobrá, hodnocení znalostí je přiměřené věku a schopnostem žáků.***

***Komunikace mezi učiteli a žáky je bezproblémová, při výuce byla vytvořena pracovní atmosféra bez stresujících momentů. Tato oblast je velmi dobrá.***

***Kvalita vzdělávání je ve sledovaných oblastech celkově hodnocena jako průměrná.***

## HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

### Plánování

Ředitel školy pracuje ve funkci od roku 1993. V roce 1999 byl znovu jmenován na základě konkurzního řízení, ke kterému vypracoval podrobnou Koncepti rozvoje školy. Tento materiál však neuvádí časový horizont splnění naznačených záměrů, stanovené úkoly vycházejí z popisu stavu organizace výuky a materiálního zabezpečení školy před dvěma lety. Koncepte se dále opírá o analýzu počtu narozených dětí ve městě a předpokládá do budoucna každoroční otevření vždy jedné třídy prvního ročníku. K dlouhodobým záměrům patří zlepšení spolupráce s rodiči a městským úřadem, vybudování sportovního areálu, k záměrům krátkodobým zlepšení personálního obsazení výuky, zřízení funkce zástupce ředitele, padesátiprocentní úspěšnost v přijímání žáků do středních škol, spolupráce s německou školou v blízkém Bad Brambachu apod. Tři roky po předložení koncepte bylo dosaženo jen některých cílů, především v oblasti zahraniční spolupráce a zlepšení materiálního vybavení (vybudování učebny s počítači).

Konkrétní plán práce pro rok 2000/2001 vychází ze zhodnocení plnění plánu v minulém období a stanovuje úkoly pro oblast pedagogické práce, provozní a materiální úsek. Úkoly jsou formulovány spíše obecně, nejsou vždy stanoveny termíny jejich plnění ani konkrétní odpovědnost. Záznamy z pedagogických porad dokládají postupné plnění stanovených záměrů.

Učební plán je vypracován vždy pro probíhající školní rok, časová dotace povinných i volitelných předmětů je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Jako volitelné předměty určil ředitel školy konverzaci v německém jazyce a základy pěstíctví, oba předměty jsou povinné pro žáky 7. – 9. ročníků. Nad rámec učebního plánu je zaveden nepovinný předmět sportovní hry, plán práce školy vyjmenovává několik zájmových kroužků zřízených v tomto roce, písemně doložena byla pouze činnost kroužku nápravy čtení a psaní.

***Oblast plánování je hodnocena jako průměrná.***

### Organizování

Ředitel vede školu od roku 1993 sám, přes možnost danou školskými předpisy dosud nejmenoval svého zástupce. V náplni jeho práce tak je řízení a organizace veškeré činnosti školy, ve velké míře je proto nucen věnovat se běžným provozním záležitostem a pro koncepční řídicí a kontrolní práci již nemá potřebný časový prostor. Vzhledem k nízkému počtu pedagogických pracovníků nejsou zřízeny předmětové komise, na prvním stupni pracuje metodické sdružení. Pro garanci odborné úrovně vyučovacích předmětů není určen konkrétní pracovník, jednotliví učitelé spolupracují na úrovni běžného osobního kontaktu.

Poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, ta se ve školním roce schází pětkrát. Z jejich jednání jsou pořizovány záznamy, stejně tak z porad provozních, které se konají podle aktuální potřeby.

Život školy je řízen vnitřním řádem. Dokument je podrobně propracován, obsahuje ustanovení o chování žáků, docházce do školy, zacházení se školním majetkem a další v souladu se školskými předpisy. Jeho součástí jsou vnitřní režim školy, ustanovení pro rodiče a řád školní jídelny. K vnitřnímu řádu se dále vztahují pravidla pro hodnocení chování žáků, která stanovují konkrétní přestupky a jejich počet pro udělení výchovných opatření či snížení známky z chování. Podklady pro hodnocení získávají třídní učitelé a ředitel z listů, založených v třídních knihách, na kterých je zaznamenávána evidence přestupků bez rozlišení stupně jejich závažnosti či vztahu k výchově žáků. Součet přestupků je pak hlavním podkladem pro hodnocení chování, v podobě číselného údaje je informace o chování žáka předána i rodičům

v žákovské knížce. Uvedený způsob hodnocení nerespektuje požadavek individuálního přístupu k žákům, není příliš motivační. Rodiče žáků se k němu v dotaznících, zadaných před inspekcí, vyjádřili kriticky, stejně tak i rada školy, s jejímiž členy inspekční tým jednal.

Informace potřebné pro pedagogické pracovníky jsou předávány na pravidelných poradách a především v každodenním pracovním kontaktu, žáci jsou informováni prostřednictvím třídních učitelů, ve škole jsou umístěny vývěsky.

Rodiče a zákonní zástupci žáků jsou dle výsledků inspekčních dotazníků převážně spokojeni s informačním systémem školy; třídní schůzky jsou pořádány zpravidla třikrát ročně (vždy před obdobím klasifikace), mimoto se mohou rodiče kdykoliv informovat o prospěchu a chování svých dětí v době vyučování u učitelů. Zásady spolupráce rodičů a školy jsou začleněny do vnitřního řádu. Spoluprací s rodiči se zabývá i výchovný poradce (eviduje integrované žáky, jedná s rodiči o výchovných problémech, zabezpečuje oblast volby povolání).

Škola se prezentuje na veřejnosti zejména v rámci města, každoročně pořádá školní akademii s kulturním vystoupením žáků. Na úrovni vedení škol probíhá spolupráce s místními školami a školskými zařízeními (propůjčování tělocvičny, společné akce s hudebním souborem místní zvláštní školy apod.).

Kladem je úspěšná spolupráce s příhraniční školou stejného typu v německém Bad Brambachu (na úrovni prvního stupně školy). Jsou pořádána společná setkávání, žáci tak mají možnost komunikovat v německém jazyce se svými vrstevníky a poznávat kulturu zahraničních sousedů.

Ve škole je vedena povinná dokumentace, uvedená v § 38a, odst. 1, písm. b, d, e, h, j zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů. Písemnosti obsahovaly některé formální nedostatky, ty byly v době inspekce odstraněny. Dokumenty jsou vedeny obsahově správně.

Škola v současné době řeší úbytek žáků, způsobený odchodem 26 z nich do okolních základních škol. V této souvislosti upozorňují výsledky dotazníků zadaných inspekcí zákonným zástupcům žáků na nízkou míru spokojenosti rodičovské veřejnosti s celkovou činností školy.

***Oblast organizování je průměrná.***

### **Vedení a motivování pracovníků**

Ve škole jsou vytvořeny dobré podmínky pro tvořivou a iniciativní práci učitelů, to se odrazilo i ve velmi dobré úrovni výuky některých sledovaných předmětů. Ředitel školy vychází pracovníkům vstříc v materiální oblasti, na základě jejich požadavků jsou dle finančních možností postupně doplňovány pomůcky a odborné publikace. Plán práce je projednáván v pedagogické radě. Učitelé se zúčastňují akcí dalšího vzdělávání pořádaných pedagogickým centrem, jedna vyučující studuje vysokou školu.

Učitelé jednotlivých předmětů vzájemně spolupracují, v této oblasti však ředitel nevytvořil systém, spolupráce je spíše nahodilá a vychází z iniciativy a zájmu jednotlivců. Stejným způsobem probíhá práce se začínajícími a nekvalifikovanými učiteli.

Kritéria pro přidělování osobních příplatků a mimořádných odměn ředitel nestanovil, při určování jejich výše se řídí pouze závěry z vlastní kontrolní činnosti (viz kapitola Kontrolní mechanismy).

Souhrnné hodnocení práce školy provedl ředitel ve výroční zprávě o činnosti školy ve školním roce 1999/2000.

***Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako průměrná.***

### **Kontrolní mechanismy**

Kontrolní činnost ředitele školy probíhá především formou hospitací a sledováním běžného provozu v podmínkách malé školy. Hospitační činnost je nahodilá, bez stanovení věcného záměru. Zápisy z hospitací vypovídají o činnosti v navštívené hodině, obsahují však minimum hodnocení, ne vždy je formulován závěr jako východisko pro další práci učitelů. Ostatní kontrolní činnost nebyla doložena. O rezervách v této oblasti svědčí jak zjištěné nedostatky v povinné dokumentaci, tak nemotivační způsob hmotné stimulace pracovníků.

Škola nepoužívá vlastní evaluační nástroje ke zjišťování výsledků výuky, zadávány jsou pouze běžné prověrky v jednotlivých předmětech. Kladem je efektivní využití výpočetní techniky při sledování celkového prospěchu žáků, ředitel zpracovává pro informaci pedagogického sboru přehlednou evidenci klasifikace a hodnocení, zde se nabízí možnost hlubší analýzy výsledků vyučování.

***Oblast kontrolních mechanismů je pouze vyhovující.***

### **Hodnocení kvality řízení**

***Kvalita řízení školy je ovlivňována málo účinnými kontrolními mechanismy, které neposkytují řediteli dostatečnou zpětnou vazbu. To se odráží v průměrné kvalitě ostatních oblastí řízení - plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků.***

***Celkově je kvalita řízení průměrná.***

## **DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ**

### **Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol**

Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 15. prosince 2000 čj. 68/2000 není v souladu s ustanovením § 2, odst. 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole; chybně je uveden název školy.

## **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 68/2000, s účinností od 1. ledna 2000, ze dne 15. prosince 1999;
- záznamy z pedagogických rad;
- třídní knihy všech tříd ve školním roce 2000/2001;
- třídní výkazy všech tříd;
- katalogové listy žáků všech tříd;
- rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001;
- kniha úrazů;
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000;
- učební plán školy
- tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2000/2001;
- žakovské knížky navštívených tříd;
- Koncepce rozvoje školy;
- Plán práce školy pro školní rok 2000/2001;

- Vnitřní řád školy;
- inspekční podkladová dokumentace;
- inspekční dotazníky rodičům a zákonným zástupcům žáků;
- vybrané žákovské písemnosti.

## ZÁVĚR

*Ve škole proběhla ve školním roce 1995/96 komplexní inspekce, ve školním roce 1997/98 inspekce orientační. Nedostatky byly shledány zejména v oblasti řízení školy. Od data poslední inspekce byla řada negativ odstraněna (povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech, školní řád i plán práce jsou projednávány se zainteresovanými stranami, estetická úroveň výzdoby školy se zlepšila). Nadále však není vytvořen efektivní systém organizování (dosud není jmenován zástupce ředitele), kontrolní mechanismy jsou málo účinné.*

*Škola má k realizaci zvoleného vzdělávacího programu vytvořeny celkově spíše nadprůměrné podmínky. Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově průměrná.*

*Kvalita řízení školy je průměrná.*

*Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně využívány.*

*Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech hodnocena jako průměrná.*

**Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

<b>Školní inspektoři</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	Mgr. Zdenka Spalová	.....
Členové týmu	Mgr. Bohumil Adamec	.....
	Mgr. Alena Rájová	.....
	Mgr. Jaroslav Šafránek	.....
	PaedDr. Antonín Veselý	.....

V Karlových Varech dne 2. dubna 2001

**Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. dubna 2001

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Jan Vodička

.....  
.

**Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.**

**Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.**

## Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

## Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

## Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	23. dubna 2001	106/01
Zřizovatel:	23. dubna 2001	105/01
Rada školy:	23. dubna 2001	107/01

## Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly vzneseny